

Uudisleht

Ilmub 4 torba nädalas — iga pühapäeva, teisipäeva, neljapäeva ja laupäeva hommiku

Teletuuste telefonid: 469-71, 460-49 ja 427-18.
 Talluuste telefonid: 460-48 ja 427-18.
 Väljaandja kabinet telefon 469-93, korieri telefon 431-84.
 Toimetus ja tallitus Tallinnas, Rataskaevu 9. Postkast 193.
 Posti joone nr. 29.
 Abitallitus Tartus, Suurturg 11. Telefon 15-54.
 Väljaandja: J. Soosalu. vastutaw toimetaja: A. Peterfon.

Kuulutamise hinnad:
 Esitüütel 12 senti mm. weerul; teistsis kuul. kirjaga 12 j. mm. weerul; tekstis teksti kirjaga 15 j. mm. weerul; kuulutuse tüütel 5 j. mm. weerul. Täis- ja korieri-otsimised ja -pakkumised — poole hinnaga. Kuulutuste kohta waikust ei hindustata. Tarwitamata jäänud tähtsuse alal ei holla. Keed saadetaste tagasi ainult siis, kui selleks postmark juure lisatud.

Tellimise hinnad: 4 torba nädalas: 1 tuu — 85 j., 3 l. — 250 j., 6 l. — 480 j., 12 l. — 940 j. 3 torba nädalas: 1 tuu — 60 j., 3 l. — 175 j., 6 l. — 340 j., 12 l. — 640 j. 1 torba nädalas: 1 tuu — 25 j., 3 l. 70 j., 6 l. — 140 j., 12 l. — 280 j. Tellimisi wõtawad vastu kõik postifakultad ja tellimise wastuwõtjad. Wälismaale tellimisi hind kaheleordne.

4 wsti 3 torba nädalas ilmuma „Uudisleht“ tellijad wõtawad kaada kaasanadeid poole hinnaga: Korb nädalas ilmuma „Jutuleht“ 30 sendiga kuus, torb nädalas ilmuma „Wälja Raamatutogu Uudisjutud“ 30 sendiga kuus. Põllumajanduse kuutirja „Uus Talu“ 5-sendise juurematjuga kuus — „Uudisleht“ tellimiseja testel.

Nr. 121 (1374). 10. aastak. Neljapäeval, 6. augustil 1936. Täna 12 külge. Hind 5 senti

Eestile kolmas medal!

Berliin, 6. augustil kell 1.15. Gile õhtul kell 10 algasid „Deutschlandhallaes“ raskekaalu tõstewõistlusel. Wõistlused olid äärmiselt pingewad ja lõppesid kell 1/2 öösel. Olümpiaaõistjaks ja kuldmedali omanikuks tuli maailmarekordilise kogusummaga 410 kg sakslane M a n g e r. Hõbemedali saawutas 402,5 kg tšehhi Š p e n i c k a. Kolmandaks ja pronksmedali omanikuks tuli uue Eesti rekordiga 400 kg Arnold L u h a ä ä r. Wõistlused olid nii pingewad ja tasawägi- sed, et Arnold Luhaäär ei olnud esimese kätte ala, s. o. surumise ja rebimisega juutnud end suruda esimese kuu hülka. Bronksmedali tõi temale k a h e g a t ö u k a m i n e. Siin Arnold Luhaäär kätis- tas kõlde imestuseks ja waimustuseks kergelt üles 165 kg, millega mööbus oma kordetawamast konkurendist, inglasest Walkerist, ühest austerlasest ja teisest Saksa wõistlejast. Olümpia-ringhäälingu hallomees kirjeldas Luhaääre 160 kg tõu- get järgmiselt: „Kasus 160 kg tõukab rinnakas ja tugewajuline eestlane Luha- äär. Mees wõtab hoogu ning lammutab närwilistelt mööda poodiumi. So, nüüd asus Luhaäär kangi juurde. Kuid ta ei juutnud kontsentreeruda ning lahkus u u e s t i k a n g i j u u r e s t. Nüüd on ta jälle kangi juures. Luhaäär kumardub ning ... rebib jõnlise haardega raskuse rinnale. So, ja nüüd ... nüüd ongi ras- kus 160 kg sirgetel kätel. Selle tõu- tega hindustas eestlane Luhaäär enesele pronksmedali. Wõistlejad lahkuwad, sa- mutti ka lohtuninud. Rahwas ootab suure

Arnold Luhaäär tõstmises kolmas Luhaääre kogusumma 400 kg on uus Eesti rekord. — Kahega tõukamises Luhaäär saavutas 165 kg!

(„Uudisleht“ eriteade.)

pingewusega tagajärgi ja wõitjate ehta- mist. Wäheste aja pärast ilmubki tagajär- gede lehega suure kaswuga raskekaaliibri- line saawutuseteataja. Ilmuvad ka wõitjad Manger, Špenicka ja Luhaäär ning asutawad poodiumile. Luhaäär surub wõitja Mangeri kätt esimesena. Rahwas jubelab marulijelt.

„Olümpiaaõistjaks tuli ja kuldmedali saawutas uue maailmarekordiga 410 kg M a n g e r,“ teatab saawutiste kuulutaja. Nüüd pühkeb sarnane aplans ja kisa, mida kuulnud harwa. Saawutas ju Saksa Mangeri läbi omale esimese kuld- medali r a s k e j ö u s t i k u s.

„Teisele kohale ja hõbemedali omnikuts

tuli 402,5 kg tšehhi Špenicka ja kolman- daks ning pronksmedali omanikuks eesti- lane Luhaäär.“ Uus maruline aplans. Wõitjad lahkuwad maršhelide saatel.

Luhaääre saawutis on parem senistest Eesti rekordist 5 kg wõrra.

A. Luhaäär on sündinud Wõisaküla alevis 20 nov. 1905. a. Gümnaasiumi haridusega. Teenib praegu raudteel Walti jaama kauba- kontoris. Wallaline. Pikkus 178 sm ja kaalus 115 kg.

Luhaäär startis esmalordselt 1923. a. Pärnumaa rahwuslifel wõistlustel, kus saawutas poolraskekaalus 2. koha. Amsterdami olümpiamängudel 1928. a. wõitis hõbemedali (tagajärjega 360 kg). Wõistelnud weel Root- sija, Soomes, Saksas, Lätis, Itaalias ja Hol- landis. Eesti meistris on tulnud 8 torba. 10-toradne internatsionaal.

Õnnetustest jälitatuud perefond Wirumaal

Lüganuse teemeistri õnnetu mootorratta-matk. Sõitis koos naisega haiget poega waatama, kuid mõlemad leiti raudtee äärest meele- märkusetult

R a k w e r e, 6. augustil. Isefugune õnnetuste needus näib lajuwat Lüganuse teemeistri Peeter J o h a n n e s e pere- fonnal. Umbes kuu aega tagasi murdis teemeistri nelja-aastane poeg Hans jala- luu.

Laps toodi Rakwere linna haiglasje- rawimisele, kus ta wiibib praegugi. Nüüd aga juhust tahtis, et ka poisikesse isa ja ema samuti wigastatuina samasse haiglasje toodi. Poja külastamise retkel kufkusid mõlemad mootorrattalt nii õnnetult, et nad meelemärkusetult ja purustatud kontidega tee äärde lamama jäid.

Õnnetus juhtus kolmapäeval, esime- sel ülesõidukohal Rakwerest Narwa suun- duwaal raudteel, linna külje all. Peeter Johannes koos naisega oli mootorrattal kodust wälja sõitnud,

et külastada haiglas wiibivat poega. Sõit läks ladusasti, kuid Rakwere piire- juhtus ootamatu õnnetus. Tõikli esi- mese ratta kumm wiiskus käie sõidu juu- res pealt ära. Mõlemad sõitjad paisati tee äärde, kuhu nad pörutusest uimas- tena ja pooleldi meelemärkuseteta lamama jäid. Nad leiti juhustlike möödaõijate poolt ja toimetati siis haiglasje.

Peeter Johannesel, kes on 40 aastat wana, on murdunud parem rangluu.

Ra on ta saanud tugewa sitemise pöru- tuse, samuti nagu ta naine Gilda, kes te- mast on 10 aastat noorem. Gilda Jo- hannes on ka ühtlasi peast wigastatud.

„Uudisleht“ on tarwilik nagu igapäevane leib.

Uba ei pääsenud edasi

Berliin, 5. augustil. G.A. kell 17.00 algasid staadionil 1.500 m eeljoo- jud, millest oli üldse neli. Igast eel- jooksust pääsesid kolm esimest lõppjooksu, mis toimub neljapäeval kell 16.15. Eel- jooksude tulemused olid järgmised:

1. eeljoos: Esimeseks ja teisets talid rootslane Ny ja ameeriklane Cun- ningham ajaga 3.54,8. Kolmandale kohale tuli sakslane Wöttcher ajaga 3.55,0. Waheag 800 m oli Ny 2.06,4. Wälja langesid T e i l e r i (Soome), Igloi (Un- gari), Kochi (Jaapani), Larsen (Taani), Martin (Belweefia), Semmer (Suzem- burg), Georgacopoulos (Kreeka).

2. eeljoos: 1) Wenzke (USA) 4.00,4; 2) Cornes (Inglise) 4.00,6; 3) Lowelod (Uus-Meremaa) 4.00,6. Wälja langesid Reichnam (Prantsuse), Matilainen (Soome), Root (Uus-Mer- emaa), Viddle (Kanada), Nakamura (Jaapani), Gorjet (Sugoslaawia), Sübcher (Austria).

3. eeljoos: 1) Beccali (Itaalia) 3.55,6; 2) Szabo (Ungari) 3.55,6; 3) Edwards (Kanada) 3.56,2. 800 m waheag oli 2.09,4. Wälja langesid Graham (Inglise), Glatigny (Prantsuse), Koshet (Tšehhoslowakkia), Krews (Sugoslaawia), Bachouse (Austraalia), Mehthofe (Saksa), Uno Uba (Eesti), Gorjet (Sugoslaawia) ja Chia (Hiina).

4. eeljoos: 1) Goiz (Prantsuse) 3.54,0; 2) San Romani (USA) 3.55,0; 3) Schaumburg (Saksa) 3.55,2. Wälja langesid Wooderson (Inglise), Hartika (Soome), Ekholdt (Norra), Scholz (L- Afrikas), Thompson (Kanada), Eichen- berger (Austria), Stein (Suzembura), Tomie (Jaapani).

Korko wõistleb 11. augustil

Berliin, 5. augustil. G.A. Olüm- pia fõuderegatal Grünau 11. augustil eestlane Korko wõistleb ühifõudmises kell 17.00 (kohalik aeg) esimeses rühmas koos Brasiilia, Hollandi, Poola, Sugoslaawia, Uruguay, Itaalia, Tšehhoslowakkia, Inglise ja Argentiina fõudjatega.

Pirita Rannasalong
Täna, neljapäeval, 6. augustil
 kella 6—8 õhtul
Tallinna garnisoni orkestri rannakontsert
 Õhtul kella 9-st alates suur reklaam- kingituste õhtu
 Väärtuslikke kingitusi kõigile.
 Konf. A. Teetsov.

Laupäeval, 8. aug.
hommikul vara
 värskemate uudistega
ilmub järgmine „Uudisleht“

Tartu näitusele
 4.—7. sept. s. a.
 võetakse vastu nii põllumajanduslikke kui ka tööstuslikke väljapanekuid
üleriiklikus ulatuses
 Kõik väljapanekud võivad kuuluda auhindamisele.
 Rutake ülesandmisega!
 Näituse 31, tel. 1-01 (büroo) ja 26 (direktor)
Eesti Põllumeeste Selts Tartus.

Eesti maadlejate triumfi

Rals Tangel mees:
 Kõhike kaalude maailmameister wabamaadluses ja kuldmedalimees S. Palusalu ning hõbemedalimees A. Neo. Neel mehed heistsid fini-must-walge lipu võidumasti

Ruhjaga tava fergejõustiklaste ebaõnnestumine. - Neo rewanst Siebertiga Eesti koloonia rõõmuerutuses

Berliin, 5. augusti 15. augusti. Maadlusvõistlejate võitjate järjekord on teada juba telegammideft.

Mul täiesti lootusetuna paistnud olu- Ford, millal A. Neo oli kaotanud Frideffile, Kuffi kiirelt välja langes ja Loots

kaotas jaapanlasele, muutus matshimatshilt roofilisemaks. Eriti tujutõttaks oli A. Neo kiire seljavõit wabamaadluse euroopameistri ungarlase Viragi üle. See pani talle aluse vähemalt olümpiapunktile tulemiks. Kui siis järgnes seljavõit ameeriklase Lemonsi üle — 8.09, käsiwarre lufuga, ja puhas 3:0-wõit tugewa shweitslase Dätweleri üle, oli juba pronksmedal kindlustatud. Sakslase Siebertiga maadeldes arenes juba jaht hõbedale. Neo oli alguseft lõpuni aktiivsem ja rewanstseeris I. a. Saksa jõidul saadud kaotuse täiel määral — võitis 3:0 ning saavutas hõbemedali! Tegelikult mõib A. Neod pidada koguni olümpiamõitjaks, sest Frideffile, kes selle tiitli sai, Neo seljatas puhtalt. Matiohtunil tahtiski juba matshi lõpetada, kuid punktiohtunil ei olnud seljatamist nätnud. A. Palusalul arenes raskem mõtlus, sest rida üllatusmatshet wätkisid wastaste wäljalülitamisi, mille tõttu Palusalul

tuli ühe õhtu jooksul teha mitu matshi. Start oli tore. Tshchhi Klapuchi, kes hiljem seljatas Merklindi 2.02 ja mõitks ka sakslase Gehrongi, löi Palusalu puhtalt selili. Sellele järgnesid seljavõidud prantslase Herlandi ja euroopameistri shweitslase Bürki üle, millega ta oli juba saavutanud pronksmedali, saanult ainult 1 miinuspunkti (tõdewõit 3:0 türklaste Cobani üle). Runa wahhepal Merklind loobus edasimõitlemisest, sest rootslased leidfid tema seljavoitus Klapuchile wäärilt wilikstatuna, siis arenes Palusalul Nystromiga koguni matsh kuldmedalile. See matsh algas ettewaatlikult. Parteris keeras Palusalu Nystromi kogu aeg jalust, nii et soomlane oli tihti seljavoitus õhus. Sammu ei suutnud peal olles midagi teha. 3:0-hältega anti mõit Palusalule. Esimene kuldmedal Estil el Nystrom jäi kolmandaks, loobudes Klapuchile. Kristjan Palusalu on nüüd kõigi kaalude olümpiamõitja! Elagu! A. Abari-Aborf.

USA ja Saksa duell jätkub

Owens'i filmihüpe üle 8 m! — Reegerisprinter peab sõna. — USA medalitoojateks seni kõik mustad. — Haakristilipp igapäew võidumastis. — Erakorraline ja erakordjustega kaugushüpe

Berliin, 4. augusti õhtul. Alljärgnevat reed leidfid kirja panemist Deutschland-Gallis, wabamaadluse võistlejate jälgimisel. Ohhond on ärew. Jgaft kiljest kuulub ergutusliku oma meestele, kes raskivad kahel matil. Eriti suurest ärewusest on Eesti koloonia. On lootust kahele medalile, kuid küt jätub järgmistest matshideft: kas Palusalu wõi Neo kohtuwab selle wõi sellega, kas nad wõiduwab neid jne. Ohtal on wõitluses wälhanud juba neli tundi, kuid on arwata, et nad kestuwab veel samapalju aega. Siis aga ei jääs enam aega kirjutuse tegemiseks ja lennupostile saatmiseks, mis pärast kiri tuleb kohe walmis kirjutada, waatamata sellele, et filmid kiuwab matile ja ärewast suur.

800 m alustasid küt wõitlused madalstari- bisi, misjuures esimene start Lanzi „war- gufe“ tõttu ebaõnnestus. Esimene ring joofti tihedas tropis Kanada neegri Edwardi wadamisest. Ningi lõpul ajus etteotsa Wood- ruff. Arenes duell kahe neegri wahel, ja alles wiimasel kümnel meetril trügis nende wahel itaallane Lanzi. Pärast jooftu lõppu mõis näha mehe wandumist. Mitte sellepärast, et ta tuli hõbemedalile, waid, et ei tulnud kuldmedalile. 800 m jooksul afe- tati kart ja finish lest kirget raba, kuid Lanzi oli selle ära unustanud ja hilines lõppu-õhtuga. Waewalt ta aga oleks wõit- nud neegrit. Edwardsi plaifeerus kolmandana, korra- tes teega oma Los Angelest saavutust. Ka Am- sterdamis on ta juba kolmandaks tulnud. Seega igawene kolmas. Olgu juure kistud, et Edwardsi hääbnimiseks olümpiafilas on „must kapten“. Ta on nimelt Kanada fer- gejõustiku walgetest loobnema meesonna kapteniks. Nagu lugejad wad weel mäletawat, pida- fin ma oma kirjutuste-seerias „Kes wõida- wab Berliinis?“ 800 m-is kõige rohkem shansse kuldmedalile olewat Ben Eastmanil, kui ei üllata inglased. Ben Eastman ühse ei pääsenud Berliini, inglasteft pääses aga üheta finaalmehes hukka ainult Mc Cabe, kes jäi ühse punktita. Et ilmunud ühse Ber-

liini neid mehi, teha pidafin medalite peamisteks pretendentideks. ühe mehe suhtes ma hiski effiin ainult weibi. Lubafin poolata Kucharstike pronksmedali, kuid jäi neljan- daks. Olümpiamängude seni peetud kolmel wõit- luspäewal on igal päewal Saksa haakristi- lipp vähemalt üks kord kerkinud kõrgeimasse masti. Ehmelisel päewal kuulitõule ja naiste- odawiske puhul, teisel päewal watarahete puhul ja täna naiste-tettahete puhul.

Loimetaja: A. Welhemann
Fine sai suurmeistris
 Keresse suur edu

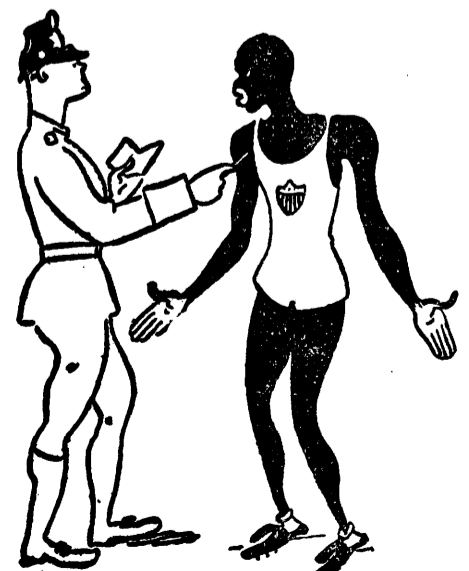
Kandvoorti turniir on lõppenud. Eesti meistri Keresse esimene rahwuswaheline ma- leefin on sooriatud ehulast. Oless liiga palju tahetud kui nõuafime, et täpselt oasta tagast wälisrajal täiesti tundmatu Keres- oless pidanud suruma end kuni suurmeistri tiitlini. Wõetagu arwesse feba, et 1935. a. Eesti esiwõitlustel, siis kui Keres alles 3- partiiitel järelewõitlustel G. Friedemanniga saawutas Eesti meistri tiitli, arwasid ena- mil maletajajati, et Keresse tiitel on saadud juhuse ja õnnega, ja et Keres kindlasti ei wääri wanemaib maletigreid G. Friede- manni, Naura ja teiste näol. Nüüd aga, ai- nult 1½ a. hiljem on lool hoopis teine ilme: siuepiiwast on lastwanud wõimas puu. See noorur Keres, kes weel kannis hilja käis ringi „lutepükses“, kelle nime tuntti Eestis küll juba aastaid, kuid sealjuures arwati, et asti on allespuhutud, on jõudnud juba nii kaugele, et ta nime mõib kirjutada: Paul Keres, suurmeistri ajutine ft (muuseas: Keres ja Tartatower jagasid 3. kohta). Kui- gi turniiri lõpp wiimase 3 nooru näol andis Keressele waid 1 punkti (wastasteks olid ka rängad mehed: Maróczy, Spielmann ja Tar- tatower), on Keresse 3 koha jagamine suureks saawutiks, palju suuremaks kui 1. koha ja- gamine koos Aljehiniga Sab-Kauheimi tur- niiril. Keres jättis seljataha neli suurmeistrit kuulusriffa minewifuga: Bogoljubow, Spielmann, Maróczy ja Tartatower ja rahwuswahelise meistri prof. Bede- r ja teifi meistreid.

tat (arwatud wälja Wiin 1922. 4.—6. koht) langenud allapoole teifi kohta. Ameerika juur Nenden Fine lüandis oma nullusele Hastingsi wõidule (eespool Flogriit) oma elu suurima saawutife: wõi- du rahwuswahelises turniiris ja suurmeistri tiitli. Fine on teega 19-es ja noorim suur- meister. Juba Praha olümpiaabi ajal 1931. a. maailmameister Aljehin tembelas Fi- ne'i tulew: fets maailmameistri kanddaa- bita. Jundib saawutafid suurmeisterlonnas he- gemoonia. Nende rõim on feebrafst suur. Kaulfin kuis Tallinna tänawal kals junti kohtusid ja üks neift hüüdis rõõmsalt: „Kas tead Haimel! Meie mees tuli jällegi esime- fets (obin iz naashih) — Fine wõitis!“ Kandvoorti lõputulemus: Fine 8½, maailmameister Cuwe 7½, Keres ja suurmeister Tartatower 6½, suur- meistrid Bogoljubow ja Maróczy 6, suurmeistrid Gränsfeld ja Spiel- mann ja Landau 5½, Doeshburgh 4, prof. Bede r 3 ja Prius 1½.

Nottingham on käes!
 Esmapäewal algas ajaloolise tähtsusega maleturniir. 41 aastat on möödnud sellest kui 1895. a. Hastingsis kohtusid küt tolleja male wäge- wamad ja alles nüüd õnnesus loonudaba kõiki male tippmehi ühesele ja samale wõit- lusele. WõitlEWad Nottinghamis küt maailma- meistrid: Cuwe, Aljehin, Capa- hlanca ja Dastler ja küt praegused pre- tendendibid sellele kõrgele kohale: Flogr ja Botwinnik, suurmeistrid Fine (wafi- nel), Bogoljubow, Tartatower ja Widmar, maleimelaps (muibugi endine) Keschewsky ja weel 4 inglafi.

Estonia 2 — TJK 2 6:4!
 Cile õhtul wõitluseft TJK-i wäljal Põhja- Eesti A-Massi esiwõitlustefarjas Estonia 2 — TJK 2. Elaw, hooigne ja wärawaterohke referwibe-matsh lõppes Estonia wõiduga 6:4, poolaeg 3:1. Kohtunifaks oli N. Siila.

25 kalewlast Wiljandise wõit- lema
 Pühapäewal korraldab Wiljandi l. f. Sa- lala Wiljandis suure rahwuslikud fer- gejõustikwõitluseft. Tallinnast sõidab wõit- lusele Kalewi 25-liikmeline spordiefpebi- floon.

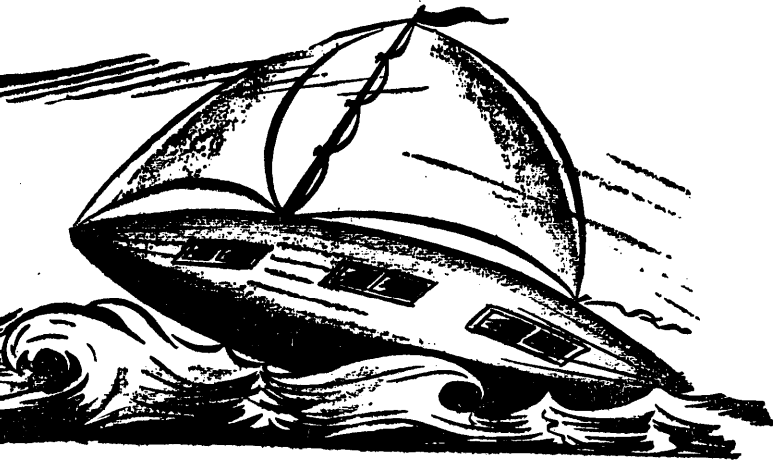
„Mister Owens — 10,2 sekundit on hiski liigelt suur kiirus!“
 „Undestage — minu pidurid ei tõotanud korralikult!“

Sellest hoolimata Owens rikkäi päästias me maailmarefordi, hüpates wõesti üle 8 m. See tuli ta wiimase katfena, millal kuldme- dal juba nii kui oli peos. Kohe pärast feba ruttasid ta juure filmi-meheb, paludes weel korb hüpata filmi jaoks. Sellelgi hü- pel, mida küll ei mõõdetud, saawutas ta üle 8 m, hüpates täpselt sinna auks, millele maanud wõitlushüppel. Owens on praegu haruldases wormis ja peab sõna, mida ta olümpiafilas andis nende riibade kirjutajale: saawutada 10 m kuldmedalit. Rals on tal juba saavutatud ja kolmanda, 200 m-is, wõit saawutatud homme. Owens senine tipp- saawutus 8.13, on jäänud mingisuguse mää- ruse wea tõttu maailmarefordiks tunnusta- mata. Kõistatav on, kas feeforbnegi 8.06 tun- nistatalle, sest walitides tugew tagatunul, mis maratoniitorni juures olewat awanest puh- nud kui ahjuufekt.

Päewa paeluwaimaks fergejõustiku-alaks oli 800 m, mis nimetatud maailma intelli- nentseimaks jooksuks. Selle wõitlaks õstus neeger Woodruff, kes selle üle 20-aas- tase wahenaja järele 800 m olümpiawõitba töt ruesti Ameerikale. Suwitaw on ära mär- fida, et seni on Berliinis USA-le olümpia- medaleid toonud ainult neegrib. 100 m-is Owens ja Metcalfe, kõrgushüppes Johnson ja Albritton. 400 m-is Williams. Penanshüppes Owens ja 800 m-is Woodruff. Wäqetefst jänkideft pole aga ühki toonud medalit.

Tseppeliin- paadil ÜMBER MAAILMA

Viie mehe suurretk. — „Nagu kanamuna — pojad sees...”

60-aastane merekaru läheb maailmare sile

„Ei, merel ei sure mitte!”

Ühes varemõs „Undisolehes“ kirjutajime Tallinna meeste kawatsest ehitada erilise tseppeliin-tüübilise paat, et sellega purjetada ümber ilma.

Nüüd on jõutud niitaugele, et paat on kardiivalmis. Lähemal päeval alustavad omavalmistatud ja patenteeritud uue tüübilisel jahtlaeval, mille nimel on „Wello-Estonia”, reisi ümber maailma viis meest.

Kesil läbistatakse Soome, Rootsi, Taaniga, Poola, Saksaga, Taani, Soomlasi, Belgia, Inglise, Prantsuse, Hispaania ja Portugali rannad, edasi Bahameri ja Lõuna-Euroopa riikide rannikud. Sealt edasi läheb reis läbi Suez kanal ja Punase mere Araabia, Aafrika ja L. Aafrika. Tegast Euroopasse siirdutakse üle Waikse ookeani, läbistades India, Hiina ja Jaapani.

gub — kapten) jõnub rahulikul meremehe toonil:

„Nagu kanamuna — pojad sees...”

Seeft näib paat tõepoolest nagu mingi juur kanamuna tihtjaks puhutult ning kuhu siis on peitu pugunud inimesed.

Ming siin, „kanamunas” meelme pitsut inimestega, kes tahavad lähemal päeval ette võtta

juulge ja lauge mereretke, midagi jarnast Ahto Walteri sõitule.

„Kuhu siis jüda istab?” küsin meestelt.

„Sitta ilma”, kostavad mehed nagu looris. „Tahaks wälja sõita juba lähemal päewil, niipea kui jaht saab

ehitujelt täiesti erinew kowalifit paatidei.

Uue paadi idee omanik on wõtnud oma leiutisele isegi patendi, et mitte ei tekiks järeletegajaid.

Paat-jahi ehitamine on jeni maksma läinud 120.000 senti, wälja arwatud ehitajate töötasu. Paat on ehitatud viie mehe peale n. ö. kahasse; igaüks on sisse matnud oma osa.

Küsimusele, millest loodetakse elatuda maailmareisil, mehed ütlevad, et tahawad hakata paati demonstreerima.

Teisjeks ja esialgul peamiseks ülespidamise allikaks olewat aga postkaardid paadi ja maailmarändurite piltidega, mida tahetakse teel hakata müüjama.

Edasi läheb jutt meeste keskel maailmareisidele. Wõetakse kõne alla ka hiljutine Tartu meeste, nelja wenna, wäljaõit purjepaadil. Wana merekaru Berg ütleb selle kohta üsna kehteliselt:

„No, kui tuleb piirit tormi, wiskab mehed weel Peipsisse enne kui jaawad ilamerede wäramaid weel nähagi.”

Ei uhi mees, et sellise riistapungaga wõiks kuhugiile ja laugele jõuda. Aga noh — igaühe oma asi, igaühele enese elu, sellega wõib igaüks talitada nagu armab.

Küsin, kuidas selline uutüüpi paat paneb vastu näit. karidele?

„Sellepärast tuleb hoida siinma lahti, mis muud” jõnub wana merekaru.

„Aga kus ei ole takistusi? Igalpool. Kui autoga sõidan, jüda alati wärisel sees, et masin wõib tormata vastu posti.

Merel pole midagi, ei posti ega kändu... mis seal wiga lasta...”

„Merepeal on ka toredam surra”, ütleb üks noorimehi.

Aga wana kapten ei lepi sellega.

„Ei, merel ei sure mitte.

Merel olen küll peoaeegu sündinud, seal jurra ei taha. Tulen maale ja siin wiskan leitjaku wälja...”

Kapten Berg, nagu öeldud juba eelpoolt, on sündinud Naisaarel. Tapena hakanud tallama juba merd ning ei saagi jeda wiist unustada. Nelikümme aastat on sõitnud juuri meresid. Küsimusele, kus on käidud, lööb wana uhkelt naerule, lauljades:

„Wello” tömmatakse puri ühes

„Oh jumal, kogu maailm on läbi lastud.

Teab, kas on weetüki, kus pole libisetud. Niijuguine on elu.”

Taewas on wahpeal selginenud. Mehed seawad puried üles, et anda küllikra pilti oma meest „maailma-jahist”. Wõis wabastatakse jilla küljest, et jaht saaks libiseda wetele. Kõnub parasjagu tuult. Näib, et nutmoodi mere elukas oma ehitujelt lõikab kergesti laineid. Kõnub: „Kõnub: pakuks üldist huwi, kui asjatundjad wawaks wõtaks lähemalt tutvuda uue paadiga ning selle wõimetega. Waremalt olewat asjatundjad küll jälginud paadi mudeli demonstreerimist, paadi enda tegelike omadustega asjatundjad seni weel lähemalt tutvumenuid ei ole. Uhi on aga wäärt, et jeda teha.

Wõpüks weel paadi ehituse kohta: paat oma ehitujelt tuletab täiesti meelde õhulaewa,

ainult selle wahega, et mõlemad paadi otjad — esimene ja tagumine — on täiesti koonuse tippudega ning peal on mastid. Sõnub: jaguneb kolme osia: keskel on kajut wõi meeskonna päewane eluruum, kahel pool otjades tühimikud toidutagawarade ja kraami hoidmiseks ning magamisasemed meestele.

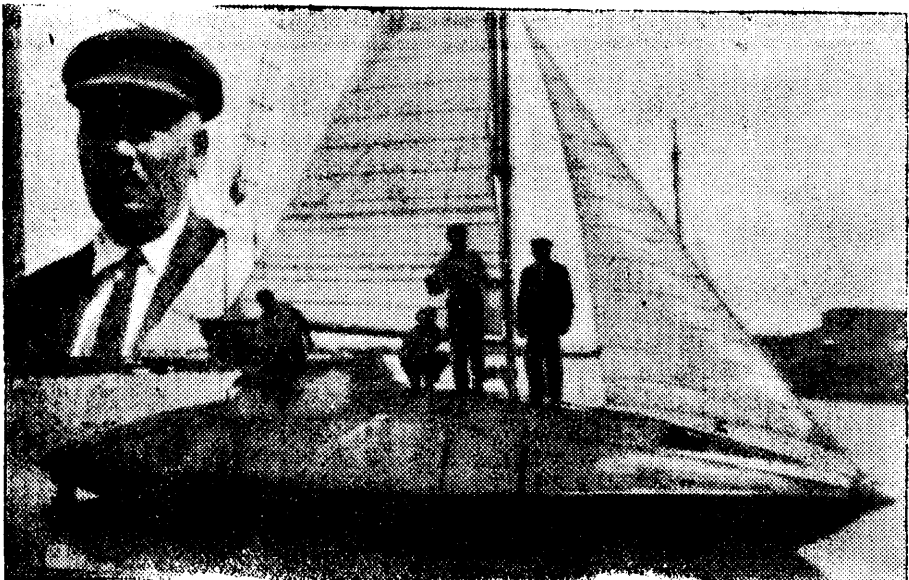
Paadi ehitamine on kestnud ühtekokku umbes kolmveerand aastat.

Lõplikuks wäljaehitamiseks kulub weel mõningaid päewi.

Kes on tulewased maailmamerede wallutajad?

Nagu selgub, on enamik neist Tallinna mehed. Boris Sga ja Peeter Karu on pärit Wiljandist.

Enamik meestest on waremalt juba merd sõitnud.

Tseppeliin-jaht sõiduwalmis; ülal nurgas kapten

Maailmarändureid külastamas

Suunitab lähemalt, kuidas, kes ja mil wiisil tahetakse siirduda ohtlikule ilmaraisile läbi kümnede merede ja ookeanide.

Seda peawad selgitama alljärgnevad read.

Kopli rannas n. n. Külli dokis seisab praegu mingi paat, mida efimesel nägemisel wõiks pidada mingiks wee tseppeliiniks.

On lestaewane aeg, kui teen wäitese wiisid tulewajale ilmarändureile.

Keid on wiis meest: kaptenina wana mereõitja ja laugesõidu kapten Berg, mereõitjatena neli noortmeest: Boris Sga, Ilmar Mesila, Karl Tomson ja Peeter Karu.

Jõudnud sadamasse ei leia alul film paadi lähikonnast ainamatti meest. Sõritsonidil seisab aga wihmapilwi.

Seit hiljem fertib kellegi pea ümber paadi ssemusest. Mees waatab taewalaakust ning laulub peale esialgset tutustamisjuttu:

„Lahtjime wärwida. Nüüd aga ei saa — iga minut tilgutab alla wett.”

Mehele on õigus.

Krabinaid hakkawadki kaima. Sajab. Rontin ilmarändurite paadi ssemuse. Wäituseks on see hoopis suurem ja mugavam kui esialgul wõiks arvata. Rõndanimetatud kajutiruumis wõib wabalt seista püsti, jääb peakohal ruumi weel ülegi.

„Stajutis” laua ääres istub neli meest, suitjud hambus. Üks wanemaid, aastata 50—60-ne ümber, (nagu pätsast sel-

päris walmis”, jõnub üks noorimehist — Boris Sga.

„Olete enesele siis kindlad?”

„Paar proovisõitu on tehtud — kõit läks hästi. Mis hullemat wõib tulla edaspidigi...”

„Aga ookeanid?...”

Nüüd fertitab kulme laua ääres istuw wanaaldane mees. Ta naeratab ning jõnub siis:

„No, olen neidki risti ja põitki nurinud ning tean asja. Ei seal ole hullu midagi...”

„See on mele tulewane kapten”, jõnub Sga. „Mees, kes sõitnud nelikümme aastat järjeft merd ning oskab seikse-kaheska keelt.”

Ming areneb jutt nüüd juba maailmareisi juhiga. Kapten Berg, kes on Naisaare mees ja praegu 60-aastat wana, on wäga optimistlik.

Loodab kõigiti sõidu fordaminekuse.

Paadi kohta ütleb, et see on kõigiti hea. Kuigi wäike, peaks paat tegema tunnis wähemalt oma kaheska miili, mis on ligikaudu oma wäiteseft filomeerit. Suuremaks plussiks on aga see, et

lained ei saa küüa paati — see on pealt kinni.

Ainult kajutiruumis on olemas, jellegi saab halwal ilmal kinni panna. Paat istub wees umbes 6 jalga, mis on wõrdlemisi wäike sügawus.

Nagu selgub weel, on paat ehitatud endise Tallinna-Pirita laewaliini pidaja Tammeriku plaanide järele ning on oma

Boris Sga, Ilmar Mesila.

Karl Tomson, Peeter Karu.

Kõik mereõitjat ja nende kummaline sõidul

Samal ajal aga iatsefin tema häält kuulda, teda aidata ja temale kõik Katarina ja minu jutustada. Seal istusin siis tema kõrval, kui ta mulle avastas enese üfsilduse, ja tema naine oli minu juures. Samm-sammult tuli minu üle tahtmine võjata raamat tänavale ja sellega kustutada terve päev minu mälestusest.

Aga ma ei saanud sellega toime, sest mõtlesin kätte, mis olid puudutanud tema lehelülgi. Mõneks sekundiks katjusin ausameelselt mängida mõttega, Katarinaat mõjutada, et ta pöörduks tagasi tema juurde. See mäng tegi ütleematult valu ja ma teadsin, et ma ei võinud Katarinaat enam kaotada.

Nagu väras hüüsin oma forterisje, et peita raamat oma paberite alla enne kui mind kuuldaske.

Kirjutuslaual lamafid lahtilöödult üksteise peal raamatud india arhitektuurist, buddhismist, Inglise koloniaalpolitiikast, Shandist ja soolafreigist, ja pali-keelte grammatika. Ma polnud jõudnud kaugeemale esimeest lehelüljest. Minu südame rabutus oli muidu nii armastatud tööl võtnud kõik hoo.

Kiivarvul läksin mööda koridori edasi ja jäin momendiks seisma magamistoat ukse ette.

Vicky erutatud hääl fofistatas midagi väga iseäralikku. „Sumalapäraft, Katarina, jääge haigeks.“

Ma ei läinud edasi, häbita kuulatades jäin oma kohale.

„Teie võite mind uskuda, et tunnen teda suurepäraselt, ta on armas pois, aga nii kerge.“

Kuulsin teda siia ja sinna kõndivat, Katarinaat ei tulnud ühtki häält. Ikki ütles Vicky: „Võib olla teie ei mõista mind nüüd. Tean, et ta teid armastab, nii hästi, kuidas ta oma kergemeelsuses võib armastada. Seepärast jääge edasi haigeks. Alles siis, kui ta jeda äripäeva armastab, olete kõik saavutanud. Või ei taha teie midagi temalt?“

Katarina ei vastanud jällegi. Vicky kõneles edasi: „Loomulikult, muidu teie poleks ju tulnud tema juurde, arvan ma. Palun teid, kui armastate teda ja tahate õnnelik olla, jääge veel väheks ajaks haigeks. Minult veel kolm-neli päeva.“

Ma märisesin. Mida küll Vicky seal kõneles? Mispärast ei vastanud Katarina midagi, mispärast ei keelanud ta seejuguft jutuainet?

Kohe aga hüüsin eneselt erutumult, jääb ta tõesti edasi haigeks, siis teafin ma palju temast.

Nüüd oli päris vaikne ukse taga, nii, nagu oleksin ma ise kõik unistanud. Hüüsin tagasi ja läksin veel kord, seeford aga kuuldamate samnuudega mööda koridori wannituppa. Vist küll terve pool tundi piistfin oma pea vaheldamisi kuuma ja külma dušhi alla, et jällegi mõistujele tulla. Siis, tundega, nagu oleksin koos riietega oma läbielamise kõrval heitnud, otfsin oma parema ülikonna välja. Kui ma lõpuks siis olin Katarina juures, unustafin kõik muu. Vicky, taktiline küllalt, jättis meid väheks ajaks üksi. Meie ei ütelnud midagi, ma tohtifin jällegi tema kõrval istuda, ja meie vaatamine üksteisele otja.

Särta Müller ei näinud sugugi enam nii halb. Mõnikord pole esimene mulje, mis jaadafje inimeselt, siiski mitte õige. See oleneb muidugi ikka olukorrast, milles ise viibime.

Nüüd kaldusin ma arvama härra Müllerit päris sümpaatlikuks nooreks meheks. Ta teadis kõiki minu raamatuid, kõneles väga kenasti mõnest artiklist, mis olin kirjutanud Ameerika üle. Nagu ta praegu seal istus, mõjus ta päris korralikult. Minult, et ta vahel Vicky selga õrnalt silistas, leidfin olevat asjatu. Aga mis on armastajate juures asjatu. Mulle näis, et see oleks väga, väga ilus, kui ma ta nüüd saakfin läega Katarina selga paitada.

Mul tegi lõbu panna tähele Viktoriat ja Katarinaat üksteise kõrval. Särta võis küll näha nii suuri vastandeid, nagu nemad. Mitte ainult väliselt polnud nad jeda, kuid niisamuti ka kõigis teistes asjades. Võisin sellest hoolimata mõelda, et aja jooksul nad mõistavad hülgavalt üksteist. Kus võisid küll Katarina mõtted praegu olla? Nad olid minult lahkunud. Nad olid mingijuguste probleemidega tegeledes. Ta juu tõmbles. Ta selge näo pinna all mänglesid närvilised musklid.

Korraga tõstis ta silmad üles. Nägin neis pisaraid. Ta haaras taskurätti järgi. Siis langes ta ohates tagasi ja pööras end küljeli.

Duusin üles, et istuda tema kõrval woodi äärel.

„Väljunud?“

Ta noogutas vaid.

Vicky ja härra Müller fofistafid koos, nad olid täiesti ainult endiga tegelemas.

„Kas peame teid üffi jätma?“

Vastuse asemel tuli ta käsi teki alt esile ja pani end minu kaele. Surusin jeda tugevasti. Ta vaatas kord veel üles, siis langesid rippmete kaared üle tema palgete õrna ümaruse.

*

Ei kunagi pea oma kerget südant kaasa võtma sügise vihmaesse ja tuulesse! Need on katsed, mis halvasti lõpewad. Tundsin jeda enese juures. Sest kui ma järgmisel hommikul Vicky poolt sain majast välja jaadetud, fõitfin trammiga õige kaugele linnast välja ja hakkafin sealt jalgsi tagasi tulema.

Vihma ei sadanud enam, hall taemas rippus madalalt maa kohal. Mustalt paitsid sügisejed põllud läbi raagus puude. Nad olid kurtvad ja paljad. Mõnikord kufkus unustatud vihmapiišt õstelt, siis tõstis tafane ning üfsildane hääl. Muidu oli väga vaikne, väljaarvatud tuul, mis mulle kurtvalt vastu puhus, kui astusin tühjale maanteele. Sammuftin julgelt temale vastu ja ta haaras mind ägedalt jäise külmušega.

Mul oli külm, pullower, mida kandfin vihmatuue all, soojendas waevolt. Mida ägedamalt tuul minu kallale tungis, jeda jonnakamalt rändafin selles võitluses edasi. Minu nägu põles kangeft tuulest, hingafin kiiremalt ja kergemalt. Ta seal oli tuul korraka minu taga, nii et ta mind tagant tõufas ja waevolt mulle enam häda tegi.

Lõpuks mõitis mind suur väsimus, see tuli nii äkki, et ma jäin lihtjalt seisma. Uhtegi jammu polks ma enam võinud teha, ja nii

„Hollaa, Sumala eest! Ma ei teadnud, et teie olete mul kannul,“ hüüdis mu kaaslane. „See oli kena väike mõja. Kindlasti oleme maha kihutanud mitu miili. Rõõmaldanuffin selle hundinäru, kui erinuffin püüsi kaafas. See suur seal, kes oli masika kallal, oli jultunud elajas. Ta ei lastnud teda enne lahti, kui ma polnud enam kahtesümmet meetriki eemal. Ratjutannuffin tait peaaegu üle.“

Ma ei usu, et masikas on väga raskesti wigastatud, aga need võrejänuksed kuravid tulevad tagasi, et ära viia waest loomakest. See on pahim meeste kasvatamise juures.

Nüüd aga püholid! Kas usute, et hundid saanuffid püholimassikat ema juurest ära viia? Ei ialgi. Sõegi mitte terve kari hunt! Püholid jäävad tihedalt kokku ja noored ei lähe eemale.

Kui hädaoht ohwardab, liitub kari kokku, loob frondi ja mõitleb. See on oimalikim püholite juures ja seepärast karjatufid nad warem armutute, lõpmatute hulkadena preeriatas.“

Selle karjamaa oja kõrgeimast punktiist waatasime ringi üle mäetippude, tasandikkude ja kuulude ja otksime püholeid. Viimaks silmasime ihe kõrgendiku taga tõuswat tolmutpilwe, ja siis ilmusid nähtawale juured, mustad plekid.

„Frank on läinud kaugelt ringi ja ajab nüüd karja meie juurde. Dotame siin,“ ütles Jones.

Kuigi püholid näisid väga kiiresti jookawat, siiski kestis kaua, kuni nad jõudsid meie waatluspunktiis olewa künka jalale. Nad sõrkisid suletud massis ligemale, nii tihedalt koos, et ma ei saanud neid loetleda, aga ma hindasin neid umbes viieksümne seitsme peale.

Frank ratsutas siiskalilijelt nende taga, hõljutas lastot ja surus wäija kilamaid hüüdeid. Kui ta meid märkas, peatas ta oma hobuse ja ootas. Nüüd aeglastas kari oma jooksu, peatus viimaks ja hakkas sõõma rohul.

„Waadake cattaLOWasikaid,“ hüüdis Jones waimustatud toonil. „Waadake, kui arad nad on, kuidas nad hoiduvad päris ligi oma emadele!“

Wäikesed tumepruunid loomad olid ilmselt hirmunud.

Ma tegin paljusid edutuid katseid neid päemapildistada ja laskasin viimaks, kuna Jones ütles, et ma ei tohtimat nii ligidale ratsutada, ja olewat parem oodata seni, kuni nad on korrali actud.

Ta mõttis minu kaamera ja saatis mu karja seljataha. Ma kuulsin aparaadi lõppatust, kui ta tegi üleswõtte, ja siis kuulsin ma teda äkki täis hirmu hüüdwat:

„Tähelepanu! Tähelepanu! Keerake oma hobune ümber!“

Mürisewad labjahoobid saatsid ta sõnu.

Ma nägin suurt pulli langetatud pea ja ülestõstetud sabaga sõõmat mu hobusele. Ta wastas Franki käskimale hüüdele wihase mõirgamisega.

Ma olin selle karwase elaja imewäärsest kiirusest kui halbawad ja istujin abitult sadulas. Spot pöörles ringi nagu teljel ja põitles teelt wäledusega, mis oli imeteldaw.

Pühmel jäi seisma, kraapis esijalgadega maad, raputas wihajelt oma wõimast pead. Frank ratsutas ta juurde, karjus talle ja andis talle lastjoga paar hoopit. Seepeale miskas pühmel meelford sarwedega relwas-tatud pea selga ja pöördus siis tagasi karja juurde.

„Meetud walge flepper,“ ütles Jones. „See polnud õige teie poolt, Frank, anda harjumatuile uustulnukale ratsutamiseks Spot. Muide, et tohi jeda hobust üldse lasta püholite lähedusse.“

„Spot tunneb püholeid, nad ei tule tema ligi,“ wastas Frank.

Aga harjunud wahmus oli kadunud ta häälest ja ta waatas mulle küllalt häbelikult. Ma teadsin, et olin surmfahwatu, sest ma tundsin teatud omapärast külmuist näos.

„Noh, waadake kord sellele, hei!“ hüüdis Jones. „See ei meeldi mulle jугugi!“

Ta ojutas karjale.

Loomad peatusid rohus ja tõuklesid edasi-tagasi. Duhtloom tõstis pea, teised surusid aeglaselt loomale.

„Torm! Siwatorm!“

Jones ajutas kõrwe juunas. Tumedad, kollased pilwed kui suits hõljusid ja meeresid lähemale ja lähemale. Nad laiensid, awanesid kui hiiglaroofid ja pöörlesid ning sulasid teineteisesse. Lakkamatult wäanlesid nad edasi, kustutasid päikesewalguse.

„Meie peame sõttama,“ karjus mulle Frank. „See torm mõib kesta kaks päewa. Meil oli viimases ajal paar väga halba tormi. Raske oma hobusel lennata ja katta oma nägu.“

Kohin, mis meenutas lähenemat tormi ulgumerel, tuli üffitute tuuletõugetena, nagu langewad hobused kiirel jookjul.

Pikad tolmutlipud tanfijitlesid paljudes kohtades, kõhewalge rohi painutus maa ligi, ümarad salmeipõõsad meeresid meie ees.

Tuuletõuked muutufid pikemaks, püsivamaks, tugevamaks. Siis sõõstis müristew tormituul huludes jekka ja mäsias end nagu mingi kollane, wimestaw kate meie ümber. Ma sulgesin silmad ja katfin näo taskurõttifuga.

Siima puhus nii patjult, et täitufid mu findad, väikesed kivid tabasid mind nii kiiresti, et ma tundsin walu läbi riiete.

Ennets jäi Spot mugawalt hõljuma sõrgi juurde, mis oli mulle kõige wastuõetawam kiikumisiis. Aga ma hakkasin muutama kangeks ja suutfin end weel maewalt hoida sadulas. Kuid enne weel kui ma sõandasin loota, jäi Spot seisma.

Kui ma mõtfin taskurõttitu näo eest, siis nägin ma Simmi seiswat plokkmaja tuuletõttitstud küljeufjel. Kollased, mõõditised, mististawad liimapilwed jagunesid wastu hütti pörkudes ja kihutasid edasi, jättes wabaks mõifeje, tolmutse, heleda ruumi.

„Noh, ei laste end meeleldi liia,“ hüüdis Sim, aidates mind sadulast.

Ma waarusin majja, langejin püholinahale ja jäin sinna täiesti furnatult lamama.

Jones ja Frank tulid paar minutit hiljem, mõlemad meeled jämedat, pullritilij liiva.

seisin ma ja ootasin. Paar meoautot lasin hüüdmata edasi sõita. Mul polnud mingit lõbu lasta end tagasi sõidul läbiraputada. Väsimus laskus kui tina minu õlgadesse, pidin kotina kofku wajuma.

Lõpuks siiski näis õnn mulle naeratavat. Suur, ilus tõldauto peatus kohe, kui sõitsin kae. Tüüri juures istus tõmmunahaline mees. Tema filmad kõitsid mind kohe, ja midagi neis puudutas mind ijeäralikult. Sa muudugi, ta võtvat mind meeleldi kaasa, ütles ta, ja mind weetles, rohkem temaga kõnelema, et teada saada, mis elas tema liikumata näo taga.

Ta sõitis väga kindlalt ja rahulikult, pöördus vahel minu poole ja vaatles mind kõrvalt pealiskaudse pilguga.

Õhtisin kramplikult jutunainet, kuid minu väsinud ajule ei tulnud midagi meele.

Seal algas ta ise.

„Troostitu see loodus,“ ütles ta ja näitas käega põldudele. „Sa see taewas,“ kõneles ta edasi. „Soolimata kõigest, armastan seda maad.“

Ulkusin, et tema sõnad polnud sugugi sibiitud minule, waid kõneluses iseenelega õhku wiisatud. Soolimata sellest näis ta ootawat wastust, sest ta waatas mulle äkki kaua ja tähelepanelikult otja.

Mul polnud midagi ütelda, tundsin ennaft wäikse poisina juure, armastatud sõbra kõrwal.

„Üks sigaretti?“ küsis ta nüüd. Ta sirutas minule lameda hõbedase toofi. Siis tüüris ta auto tänawa kõnnitee äärde ja mõttis jala gaasilt.

Kaua aega silmitses ta waitides enese ees olewat maastikku. Wõisin näha tema ilusalt wormitud profiili autopeeglis. Tema filmad seisid lähedal üksteise kõrwal. Tema suu oli wõõrapäraselt täidlane ja suur, mittemehelik, aga ilus, nagu poisijuu. Waatlesin tema kitsaid käsi, need olid wana suguwõsa tunnistajad ja tuletasid meele raskemeelseid, õrnalt hämaraid õhtuid. Leidisin, et näisid nad väsinud ja erkjad ühtlasi. Peaaegu lapselik armastus ja weel suurem kaastunne tema wastu läbisatas mind. Ma usun, ta oli lõpmatu kurb.

„Sel aastaajal,“ ütles ta ärapööratud filmadega, „sel sügisel olen ma pea alati üksi. Iga aasta.“ Ta raputas pead, nagu imestaks ta ise enese üle. „Umun, ma ei taha seda sugugi teistiti, ja siiski tulen enesele ette ikka nagu mahajäetud.“

Kohe peale jeda ta kummardus ja mõttis taskust raamatu. „Kas tunnete jeda? „Unfug des Sterbens“, Mulfordi oma?“

Raputasin pead. wõlutud tema hääle kõlast, see oli sügaw, pehme, kusagil nagu murtud.

„Muidugi, teie waewalt wõite jeda tunda. Olete kindlasti weel liig noor, et otstida sarnaseid asju.“ Wäike naeratus, mis awas tema huuli, tegi ta näo weel kurbemaks ja weel armsamaks.

„Mees, kes jeda kirjutas, ütleb, et wõib tugewa ja puhta mõttejõuga saawutada kõigi oma soowide täideminekut.“ Ta pani oma käed õrnalt wäikse raamatu ümber.

„Mõni aeg aitas see mind, tegutsesin selle järgi. Siiski ei täitu minu soowid kunagi.“ Ta pani raamatu meie wahel nähtpadjale. „Mis puudub minu mõtetel? Puhtus wõi jõud? Kõik inimesed, kes

saadawad mind wähe maad, jääwad õnnetult maha. Kõik, mida puudutan, warijeb põrmuks.“ Ta surus pedaalile ja auto hakkas liikuma.

Kui auto aeglaselt edasi sõitis, jättis ta walulise pilguga põldusid jumalaga.

„Meie oleme wana suguwõsa ja meil on juba must weri soontes,“ ütles ta tasa.

Nüüd sõitis ta kiirelt ja hoidis rasket sõidukit rahulikult libedal maanteel.

Stusfin segasena tema kõrwal. Kui wähe oli ta ütelnud, ja kui palju olid tema sõnad mulle awastanud. Terwet elu, kohutawat saatust ja suurt waesust. Kui ligimesine linna esimestele majadele, oli mul hirm teda nii ruttu jällegi kaotada. Meelsamini oleksin palunud, et ta sõidaks aeglasemalt.

Wihm hakkas jälle sadama. Weepiisad kukkusid raskelt wastu laiteruutu. Pühtija surises ühetasaselt siia ja sinna.

Siis tulid esimesed inimesed, kes askeldades ja kiirustades põgenesid wihma eest. Wihkasin neid, wihkasin kõike, mis wõis astuda minu ja selle mehe wahel, kõike, mis mind kiiremaks temast lahutas. Kirjanik minus oli hull selle järgi, teda tundma õppida ja teda täiesti mõista. Loomaia juures palusin teda peatada. Ta astus wälja ja ulatas mulle käe.

„Elan siin lähedal,“ ütlesin ma. „Sa tänan teid väga.“

Ta hoidis minu kätt kiini.

„Minu nimi on Peeter Boot. Kui ma teid tohiksin kord jälle näha...“

Kaugemale ma ei saanud, ta nooguta, surus minu kätt wäga tugewalt ja ütles wäikse pealiigutusega:

„Carlo Bongrani, — teie wõite mind leida Staaliala saatkonna kaudu. Saan wäga rõõmustama.“

Siis, juba tüüril, ulatas ta mulle selle wäikse raamatu. „Wõtte see. Peatse nägemiseni!“

Sõiduk libises minuist mööda, hoidsin raamatut enese wastu suruult, tugewamalt kui jeda teadsin.

*

Tunde, mis järgnesid sellele „peatse nägemiseni“, on raske kirjeldada. Tundsin end wäikseks. Ma uskusin, et pean surema enese halwa jüdametunnistuse pärast. Säbenesin ennaft, ja õlgugi, et Katariina oli ainuke naine minu jaoks, soowisin, et ta poleks lahkunud Carlo Bongraniist.

Ei kunagi pole ma tunnud nii palju sõprust, kui tema wastu. Minu mõtted läksid segi, niipea kui kujutlesin, kui üksikuks oli teinud teda Katariina. Sa weel piinarikkam oli teadmine tema lähedusest, sest teadsin korruga, et wõiksin tema niisanuti kaotada kui Carlo Bongrani. Ka mina wõisin ilma temata langeda sellesse lootusetuse kuristikku.

Kõndides lõin „Unfug des Sterbens“ lahti. Esimesele küljele oli üks käsi maalitud ümmarguste tähtedega nime „Carlo Bongrani“. Et-tewaatlikult tõmbasin lehe wälja ja peitsin oma kirjotastu. Mul ei tulnud ühekski filmapilguks mõte anda tagasi raamat tema omanikule. Ma teadsin, et ei tohtinud teda uuesti näha.

Rogu päev mäsfas ja mõirgas kõrvetorm.

Tolm tungis läbi hütiseina rohkearvuliste pilude, lastus meie rõivastele, kus meie toidu ja pimestas meie filmad. Tuul, lumi, rahe ja vihm mõivad teatud tingimustel olla väga ebamugavad, aga kõik nad kokku pole midagi võrreldes lämmatava, torkiva, pimestava liivatorniga.

„Kindlasti annab ta päikeseloojaku ajal järele,“ seletas Jim.

Sa tal oli õigus. Umbes kella viie ajal maibus kohin, tuul lõtmus Rohe enne õhtuõõki kõlas teine tüme kolkimine vastu üti üst.

Jim awas, ja sisse astusid üks Emmetti poegi ja keegi väga kõrge-kasuline mees, keda meist keegi ei tunnud. See tundmatu oli nagu liivatuju. Oli waewalt midagi, mis polnud tema juures liivast: mõningates kohtades tüfite riidet, hür luupeaga nuga, etteulatav kandiline lõug, pruunid palged ja wälkuwad filmad.

„Ronige maha — ronige maha, ja astuge sisse, wõõras,“ ütles Frank südamlisult.

„Kuidas käsi käib, sir?“ ütles Jones.

„Tuba katsteist päewa olen ma teie kannul, ooberst Jones,“ vastas wõõras tigea naeratusega. Liiv nirises wäikeste, walgete ojakestena ta kuult.

Jones näis järele mõtlewat.

„Ma olen Grant Wallace,“ jattas uustulmus. „Ma ei saanud teid kätte El Tobaris, Williamsis ja lipukülas, kuhu ma hiljutiin päewa wõrra. Sõudsin pool päewa liig hilja Wäiksele Coloradole, nägin teie karawaani ületawat Moncaupie Washi, kuid liivatorm pidas mind finni ja lahutas teist. Nägin teid hiljem Suure Colorado wastaskaldalt, kui teie lahkusite Emmetti majast ja ratsutafite piki punast kaljuseina.“

Kuid nüüd olen ma siin. Meie pole senini veel teineteist tundma õppinud, mis ilmselti pole m i n u s ü ü!“

Õhtuõõk sel õhtul oli väga rõõmus olemine, kuigi liiv krigises meie hammaste wahel.

Wõileimad olid pehmed ja kerged, siin lõhnaw ja maitsem. Ma wõtsin wälja koosi maasikamarmelaadi, mille suutsin kollel meeta kõrrethel suure kawalusaga wälja meelitada mormoonidelt, ja seda terwitati rõõmsate hüüetega.

Wallace, wabanenud oma liiwakatkest, järas näljase mehe tänulikususega, kes lõpuks jälle on oma sõprade juures hästituntud laua taga. Ta kaewas sügawaid auke kartulipudrusse ja lastis wõileiwadel kaduda sellisel wiisil, et see teinuks au india mustakunstimikule. Aga suurt kanjooni, mille ta kaewas mu marmelaadisse, poleks saadud teostada taskukunstiiga.

Claw kõnelus keerles koerte, pumade, hobuste ja pühwliste ümber. Jones jutustas meie elamuselt karjamaal ja lõpetas mõnede tabawate märkustega.

„Pole midagi kardetawamat kui taltutatud loom. Mu wana sõber, Dick Rod, hür kütt ja tejuht Odahojt, heitis nalja mu nõuonnete üle, kuid kolme aastat tagasi pull hürmas ta. Ma ütlesin talle, et need loomad tunnewad teda küllalt niipalju, et teda jürmata, ja nad tegid seda.“

Me ratsutafime üle lainelise tafandiku, wastu jahedat, elustawat tuult. Taewas oli tüme ja plekiline, factud kaunifujuliste pilwedeaga, mis emuustafid torni.

Sel ajal kui me nii edasi traawifime, seletas Jones kolme erilise taimeliigi jõudawäärtusest, milledest üks, mida ta nimetas pühwliherneks, torkas filma oma ilusa, sinise õiega.

Warsti oli hütt kadunud me silmist ja me nägime waid weel lainelist tafandikku, kaljumüüri punasteid rahne ja mustafakiliist Wutskini tippu. Natuse aja pärast filmafime me wäikest weistefarja. Mõned loomadest karjatufid mäestiku tuulewarjulisel küljel.

Waewalt olin ma neid märganud, kui Jones jälle jurus wälja oma indiaanlastisja.

„Sunt!“ karjus ta ja, kannustades oma suurt pruuni hobust, kihutas edasi nagu tuul.

Minus pill näitas mulle paljusid lehmi, mis jooksid minema nagu äkilises hämmelduses, ja nende lähedal suurt, walget hunti, kes lõi just maha ühe wafika. Mitte kaugel sellest seisis teine walge hunt. Mu hobune tegi hüppe, nagu kuulust tabatud. Ning äkki jõostis minuist läbi teadmine, et kardetud hetk oli tulnud.

Spot (Plett) — mustang ewis ainfa musta pleki oma walgel karwal — puristas, nii nagu wõib puristada waid täiswereline raske solwamise puhul. Jonesi pruun oli saawutanud umbes saajammulise edumaa. Ma pidin nüüd teada saama, et Spot ei wihanud midagi rohket kui seda, et temast jõutakse ette. Peale selle ei lastnud ta endast kellegil ette jõuda, sest ta oli kiireim hobune karjamaal ja uhke oma paremusel.

Ma paiskasin kordamatu jõna tuulde, mis pidi selle kandma tagasi hüti ja Franki juurde, ja rakendasin siis kogu waimu- ja lihaste jõu selleks, et püsida Spoti seljas.

Jones oli sadulas sündinud ja umbes kolmkümmend kuus aastat sõonud oma igapäewast leiba sadulas, ja pruun suutis joosta. Soosta pole siin õige wäljend — ta lendas. Mu endawalitsemine kadus hetkeks täiesti, kui ma nägin, kuidas need sada jammu pruuni ja Spoti wahel wähenesid iga hüppega. Spot sirutas end wälja, näis tihedalt liubumata ma ligi ja lõikas läbi õhu kui tugewajuline auto.

Kui ma ei kuulnuks ta kiireid, rütmilisi kabjalööke ja iga hüppe juures ei pörfumaks üles, siis oluustin weendunud, et ma ratsutan linnu seljas.

Ma püüdsin teda peatada.

Samahästi wõinustsin ma katsuda winnata „Doufitaniat“ sidumisnõõriga sadamasse. Spot oli selle peal wäljas, et jõuda ette pruunist, ja ta tegi seda, hoolimata sellest, kas ma seda tahtsin wõi mitte.

Tuul puhus mulle näkku ja laulis mu kõrwades. Jones nägi wälja nagu kindel tera udus ja muutus ikka suuremaks ja suuremaks. Äkki joonestufid ta piirjooned selgemini mu pilkude ees, äge liikumine andis järele, ma tajusin lõpuks jälle sadulat, ja siis märkasin ma, et Spot rahuldus sellega, et püsida Jonesi kõrwal, wifata pea püsti ja näidata, et ollakse wõrdne.

Meie odavate raamatute müük jatkub! Müüme allpoolnimetatud raamatuid kuni 80% hinnaalandusega

Raamatujäpradele omalt poolt vastu tulles oleme määranud meie kirjastusel ilmunud raamatute hinnad kuulmata odavamad. Raamatute pealadu — „Uudislehe“ talitus, Kataklaevu 9, Tallinn. Postiga tellides tuleb meile kirjalikult teatada, misluguseid raamatuid sooviksite saada. Raamatute hind makssta lähemasse postkontoris meile jooksvale arvele nr. 29 (raamatute hinna võib laata ka kirja sees) aadressilt: „Uudislehe“ talitus, Kataklaevu 9, Tallinn. Raha saabumisel jaadetakse raamatud postikuluudeta talle.

	Braegune hind:		Braegune hind:
R. Paris: „Kas mõit või surm“ I anne . . .	Kr. 0.50	S. John Cooper: „Allarmas maanteerästel“ (põnevusromaan) . . .	0.20
II . . .	0.50	„Laulu narr“ (filmromaani) . . .	Kr. 0.20
III . . .	0.50	R. A. Ribley: „Kõheline masin“ (romaan) . . .	0.20
3 annet korraga ostes . . .	1.20	R. Brandt: „Sõjaväelase armastus“ (romaan) . . .	0.50
A. Gunnom: „Põlste waenlase vastu“ . . .	0.65	S. de Vere Stadpole: „Waike võleant woolaw talb“ . . .	0.80
R. Bergelin: „Danebrogri lipu all“ I anne . . .	0.40		
II . . .	0.80	O. Binns: „Sunnitub“ . . .	0.20
Ajakirja „Olion“ 1935. aastakäik, 582 lk. . .	2.50	R. Seamart: „Tsaari neetub kalliskivid“ (põnevusromaan) . . .	0.20
„Lõbusaid mängu“ I anne (parem. ajatviidet) . . .	0.16	Agathe Christie: „Atifafelts seitsejäd“ . . .	0.30
II . . .	0.16	A. Ramsay: „3 cocktaili“ (seiflusromaan) . . .	0.20
„Lõbus lamp“ . . .	0.16	„Ekkirännaab meffikus läänes“ (seiflusromaan) . . .	0.80
E. Blafe „Naine telfelt maailmalt“ (põnevusromaan) . . .	0.20	Joh. Selg: „Patt“ (huvitaw seiflusromaan) . . .	0.20
Mör Jõgat: „Armastuse narrid“ (312 lk.) . . .	0.60	Romaan „Mees kolme nädala“ . . .	0.20
W. Bridge: „Meeme saladus“ . . .	0.30	Hans Geuer: „Saatuslikus teerises“ (seiflusromaan) . . .	0.50
Max Brand: „Wõrukael“ . . .	0.20	Theodor Koort: „Kaks kuub Nissas“ (seiflusromaan) . . .	0.20
Louise Gerard: „Kummaline noormees“ (põnevusromaan) . . .	0.20		
D. Frome: „Kes on järgmine?“ (põnevusromaan) . . .	0.20		
Rafael Sabatini: „Dionne austajad“ . . .	0.30		
M. Elliot: „Masinimene“ . . .	0.20		
Fred W. Smith: „Alhhiiri armuõõb“ (seiflusromaan) . . .	0.16		
Filmromaani: „Nimesed trellide tagant“ . . .	0.16		
B. Williams: „5. juuli 1914“ . . .	0.30		
O. Binns: „Leefko poolkuu“ . . .	0.80		

Samad raamatud müügil: Tartus, „Uudislehe“ abitalitus, Suurturg 11 ja Ajakirjanduse lestaos „Prensa“, Müüki 11. Rakveres, Raamatulauplus E. Bellmann, Pilt 24

„Jutulehe“ lugejad saavad ülihuwitava raamatukogu

kui lõikavad välja „Jutulehe“ romaanid ja kõidavad raamatuks. Juba see üksi tasub „Jutulehe“ hinna mitmekordselt. Igas „Jutulehes“ ilmub 2 raamatuskõidetavat romaani. Eelmisi „Jutulehti“ on võimalik saada „Jutulehe“ talitusest ja lehemüüjatelt. „Jutuleht“ maksab 10 senti.

Kes kingiks vaezele, noorele, vigasele, kuid sümpaatsele neule

VIIULI

Võib olla kinkijale heaks sõbratariks. Slt. „Muusika trööstib“.

Naine,

mis lubid jarnane, kes mõtad elu tõsijelt, tahaksid jagada enda nuresid-rõõmusid ükfitu noormehega (wabr. lööl. kes set waifet maadidüllt. Tule, ootan sind juba emmu. Kirj. st. „Dieffin hea“

Neiu!

Stut oled jümpaime ja 15 bus, — aga üffit, siis tutuune neme waba aja ühifelt weet-mijes. Wanad. 20 a., kühem kaju. Kirj. st. „Jüri 20.“

Qsp. wormifandjad härrad! Enuhingelised ja truu üidamega, 20—30 a. wanaomes, fut omate todu woi findia teemistule, teiega wõnuwad tõstet tutuunt hea wõra leid-mijes 4 noort korralditi, kema waimuaga, teffimist lafion maa neid. Kirjad foto ja eludoo trujeldusega palun laata: Kõlwa, Noema Ed. Wõtsa kauplus, „Gent 21“, „Wot 19“, „Sele 21“, „Waike 18“.

Noormees,

fut oled üffit ja tüuned iat-tunt, kus tutuun tõmes mõnes korralditi maanenuga. Mõne-ialu foto ja enefirjeldus. Slt. „St. noormees“.

Wanem leff proua, fimmis-wara omant, fookib

tutvust

tooldringfonnaist meesfega, fellel on findet wõimistis, eht kes laab penfion. Kirjad laata st. fimm 20-da augustiint „Waike elu.“

Kuulutamise sedel

„Uudislehte“ loetakse väga palju, sellepärast on „Uudislehes“ kuulutamise suure mõjuga. Lugejad võivad käesolevate sedelitega „Uudislehes“ kuulutada väga suure hinnaalandusega. Koguge neid sedeleid! Iga sedel arvatakse 5 senti vääriks ainult siis, kui juurde on lisatud 2 senti iga sedeli kohta rahas või markides. Kei ei sedeleid ei jätku vajalikul arvil, see võib maksta puuduva osa rahas või markides.

Mesinädalad „põrgus“

Noor Pariisi advokaat pr. Maroger valib Kuradi saare vangide koloonia oma mesinädalate veetmise kohaks, paneb seal tähele vangide viletsust ja häda

Sellest leiata huvitava kirjutise värskes „Jutulehes“.

Jutud samas „Jutulehes“:

„Miljoni dollari eest juua“, „Võlutud neeger“, „Vana-Prantsuse miniatüüre“, „Pariisi kõdillookesi“, „Sarja Siim“ ja kaks raamatuskõidetavat romaani, mõistatused ja naljad — need meeldivad kõigile.

Nõudke „Jutulehte“ lehemüüjailt. Hind 10 senti. Tellides 45 s. kuus, 3 kuuks 130 senti. „Uudislehe“ tellijale 30 s. kuus.

Kes laenaks

vigasele harit. neule aastaks Kr. 100.— tööettevõtte avamiseks. Tagasimaks kindlustatud. Slt. „Olen omanik“.

Vikerkaare suunas

See on kuulsa Jane Grey põnevaima romaani nimi. Selle romaani leiata väikestes raamatutes

„Uudisjutud“

Sind ainult 10 senti. Nõudke lehemüüjailt

„Uudisjutud“ ilmub raamatu kujul igal laupäeval. Tellides maksab „Uudisjutud“ 45 senti kuus, 3 kuuks 130 t. „Uudislehe“ tellijale 30 senti kuus.

Sentilumunub „Uudisjutte“ on veel saadaval talituses, Kataklaevu tän. 9, Tallinn.

Raadio saatetara

Keskpäeval, 6. augustil

7.00 äratusmäng. — 7.05 tõimlemine. — 7.20 hommik-kontsert heliplaatidelt. — 8.10 — 8.30 hommikupalvus Jaani kirikust — kand. R. Koolmeister.

18.50 heliplaate ja reklaami. — 19.00 adv. R. Kõlra: „Alvalit-viguse areng tänapäeva Sakkamaal. — 19.30 helifilmi muusikat (heliplaadid). — 20.00 dr. Mer Masfatas: „Preijimaa wiie aasta eest ja nüüd.“ — 20.30 wennad Martinowid (Mii-ast) esitawad harfiduette. — 21.00 päewauudiseid. — 21.30 ajanäitaja-viendus ja ilmasteade. — 21.35 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juhatab Fr. Nikolai. — 22.40 reportaashi Berliini olümpiaadilt. Reporteerib D. Löwi. — 22.55 päewauudiseid.

Reedel, 7. augustil

7.00 äratusmäng. — 7.05 tõimlemine. — 7.20 hommik-kontsert heliplaatidelt. — 8.10 — 8.30 hommikupalvus Jaani kirikust — sp. R. Koppel.

18.50 heliplaate ja reklaami. — 19.00 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Fr. Nikolai. — 20.10 dr. Werner Knappe: „Waleraha tegemine warematal aegadel.“ — 20.30 folist — basz Theodor Puks. — 20.50 järgneva nädala saatetara. — 21.00

kirikust — sp. R. Uhte.

18.50 heliplaate ja reklaami. — 19.00 inf. S. Wiikmann: „Amatöörfotograafia.“ — 19.30 sopran Miliza Korjuse ettekanneid heliplaatidelt. — 20.00 D. Gavel: „Raadio ja populaarlus.“ — 20.30 intervjoni Tiibeti matkaja mster E. Jllion'iga (heliplaadid). — 21.00 päewauudiseid. — 21.30 ajanäitaja-viendus, ilma- ja taimelaitseteateid. — 21.35 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juhatab Fr. Nikolai. — 22.40 reportaashi Berliini olümpiaadilt. (Heliplaadid. Reporteerib D. Löwi). — 22.55 päewauudiseid.

Laupäeval, 8. augustil

7.00 äratusmäng. — 7.05 tõimlemine. — 7.20 hommik-kontsert heliplaatidelt. — 8.10 — 8.30 hommikupalvus Jaani kirikust — sp. R. Koppel.

18.50 heliplaate ja reklaami. — 19.00 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Fr. Nikolai. — 20.10 dr. Werner Knappe: „Waleraha tegemine warematal aegadel.“ — 20.30 folist — basz Theodor Puks. — 20.50 järgneva nädala saatetara. — 21.00

ESTONIA TEATRIMAJAS 12.

Rutake „Uudislehe“ tellimisega 1. augustist!

„Uudislehe“ tellijale palju soodustusi: „Jutuleht“ 30 s. kuus, „Uudisjutud“ 30 sendiga kuus, „Uus Talu“ 5 sendiga kuus, s. o. peagu poole hinnaga

Mitmesugust

Kui leidub veel korralditi

neiut

tooldringfonnaist, siis tutuun famajuguse noormehega. Kirjad st.: „Dotan find 26“.

Neiu soovib

tutvust

korralditi waba mehega. Kirj. et hunka. Kirj. st. „Stutb üffinda“.

